Openbaar

vemw

Autoriteit Consument en Markt
Directie Energie
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Woerden : 13 juli 2016

onze ref. : E16b09
doorkiesnr. : [redacted]
e-mail : [redacted]

onderwerp : Zienswijze op het ontwerp-Methodebesluit statische efficiëntie GTS 2017-2021 (zaaknummer 16.0110.52, kenmerk ACM/DE/2016/202902)

Geachte heer, mevrouw,

Op 3 juni 2016 heeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) belanghebbenden in de gelegenheid gesteld te reageren op het ontwerp-Methodebesluit statische efficiëntie GTS 2017-2021 (zaaknummer 16.0110.52). VEMW heeft met belangstelling kennis genomen van het ontwerpbesluit en maakt graag gebruik van de geboden gelegenheid tot het geven van een zienswijze.

Algemeen

Ter bescherming van de belangen van de netgebruikers tegen overwinsten mogen afnemers van diensten van netbeheerders alleen tarieven in rekening gebracht krijgen die een afspiegeling zijn van werkelijk gemaakte kosten voor zover deze overeenkomen met die van een efficiënte en structureel vergelijkbare netbeheerder. Dat deze bescherming ook echt nodig is moge onder meer blijken uit de zienswijze van GTS op het ontwerp-Methodebesluit GTS 2017-2021, waarin het onder meer stelt: '*de methode van regulering ....dient geen elementen te bevatten die het normale bedrijfseconomische handelen van GTS verstoren*' en '*het gaat om de onderneming, niet om de toezichthouder*'. Dat normale bedrijfseconomische handelen van de onderneming GTS stelt de aandeelhouderswaarde voorop. De regulering gaat uit van efficiënte kosten waarbij de netbeheerder een redelijk rendement mag maken op zijn investeringen: in het belang van netgebruiker én netbeheerder.

Kenniscentrum en belangenbehartiger van zakelijke energie- en watergebruikers

Houttuinlaan 12
3447 GM WOERDEN

Telefoon 0348 48 43 50
Telefax 0348 48 43 90
E-mail desk@vemw.nl
Internet www.vemw.nl

ABN-AMRO Bank 55 14 08 340
KvK Utrecht 30 14 70 22

Het instrument kostenbenchmarking, om de statische efficiëntie van landelijk gasnetbeheerder GTS vast te stellen, is een geschikt instrument om tot maatschappelijk optimale uitkomsten te komen, rekening houdend met zowel het belang van de netbeheerder als het belang van de netgebruikers. GTS is een monopolist die geprikkeld moet worden om doelmatig te opereren. Een kostenbenchmark beschermt de belangen van de afnemers die wij vertegenwoordigen tegen monopoliewinsten. Niet-efficiënte kosten worden uit het systeem gehaald. In het licht van deze vaststellingen ondersteunt VEMW de keuze van de ACM voor de methodiek en hebben wij slechts enkele bezwaren.

Methode

VEMW heeft met belangstelling kennis genomen van zowel de BNetzA-benchmark van Duitse TSO's (Frontier Economics) als het SumicSid Swiss Economics gepubliceerde rapport m.b.t. het E2GAS-project 'Benchmarking European Gas Transmission System Operators' van 2 juni 2016. Bij de DEA-benchmarkmethode die de ACM heeft gekozen worden doelmatigheidsprikkels gegeven door de inkomsten vast te stellen op basis van een redelijke vergoeding van de efficiënte kosten voor de geleverde output.

De gastransportnetten die gebenchmarkt worden zijn fysiek, organisatorisch, en regulatoir ongelijk en kennen onderlinge verschillen. Om de vergelijkbaarheid te vergroten worden louter de onderling tussen TSO's vergelijkbare taken en direct daaraan te relateren kosten meegenomen m.b.t. de activa(leeftijd), afschrijving (kapitaalslasten, inflatie) en operationele kosten (land, arbeid, belastingen). Door het op voorhand opzij zetten van de niet te vergelijken taken (kwaliteitsconversie, balancering) en kosten kunnen verschillen in kosten per output tussen TSO's aangemerkt worden als doelmatigheidsverschillen. Op basis van de in de rapporten beschreven werkwijze kan VEMW niet anders dan tot de conclusie komen dat het gekozen instrument van benchmarking solide en betrouwbaar is.

Efficiënte kosten en financierbaarheid

Op grond van artikel 13 van de Gasverordening (715/2009/EG) dienen de door GTS te hanteren tarieven voor netdiensten enerzijds de werkelijke kosten te reflecteren en anderzijds voldoende ruimte laten aan GTS om de nodige investeringen nodig voor een goede uitvoering van haar wettelijke taken te doen. Het is aan de ACM een balans aan te brengen tussen deze aan de tariefregulering ten grondslag liggende doelstellingen. De wijze waarop de ACM aan deze doelstellingen invulling geeft dient een nadere uitwerking te krijgen in het voor GTS vast te stellen methodebesluit 2017 – 2021.

ACM stelt in het eerste deel van randnummer 180cc dat de GTS-tarieven een reflectie dienen te zijn van de efficiënte kosten van GTS. Anders gezegd: alleen de efficiënte kosten worden vergoed. Dat is volgens de Europese regulering de hoofdregel. In randnummer 180dd stelt ACM voor om vanwege het belang van de financierbaarheid de thèta in 2016 vast te stellen op 100 procent. GTS mag dan naar de thèta van 81,7 (efficiënte kostenniveau) toegroeien in 2021. VEMW stelt dat het efficiënte kostenniveau na ruim 10 jaar van gereguleerde toegang tot de gasmarkt allang bereikt had moeten zijn! Nu dat kennelijk niet het geval is, moet het efficiënte kostenniveau direct bereikt worden, derhalve in 2016.
Een overgangsregeling zoals ACM voorstelt uit oogpunt van financierbaarheid (uitzondering op de hoofdregel in de Europese regulering) is alleen toe te staan wanneer de financierbaarheid van de landelijk netbeheerder in het geding komt. Gelet op de financiële resultaten van GTS en de dividenduitkeringen aan haar aandeelhouder gedurende de afgelopen jaren, zijn wij stellig van oordeel dat de financierbaarheid bij een thèta van 81,7 in 2016 niet in het geding is en er derhalve geen rechtvaardiging is voor een overgangsregeling. Indien ACM toch een overgangsregeling voorstelt, dient zij de noodzaak hiervan uitdrukkelijk te motiveren in het besluit, inclusief de motivatie om dat over 5 jaar te doen en niet voor een andere periode te kiezen. Dit kan daarmee ook consequenties hebben voor de lengte van de reguleringsperiode, omdat ten principale overwinsten voorkomen moeten worden.

Datasets

VEMW is verheugd over het feit dat er inmiddels twee goede data sets zijn van respectievelijk BNetzA (Duitsland) en CEER (EU) om GTS te benchmarken met buitenlandse TSO's en op grond daarvan de statische efficiëntie voor het eerst in dit systeem van continue regulering van GTS vast te stellen op grond van benchmarking. Naar wij hebben begrepen worden alvorens tot een benchmark te komen de kosten van onvergelijkbare taken en/of omstandigheden 'apart gezet'. Vervolgens wordt een benchmark toegepast op vergelijkbare taken, uitgaande van output die resulteert uit de kosten. Het ontwerpbesluit gaat in randnummer 180hh uit van een 50-50 procent verdeling tussen BNetzA en CEER.

VEMW verzoekt de ACM een zwaarder gewicht toe te kennen aan de CEER-studie. De door CEER toegepaste dataset omvat onder de 11 EU-lidstaten (22 TSO's) die hebben meegewerkt maar liefst 5 van de 6 belangrijkste Europese gaslanden (België, Duitsland, Engeland, Nederland en Spanje; Italië ontbreekt) die gezamenlijk circa 80 procent van het aardgas door de Europese Unie transporteren.

Wij verzoeken u bij de verdere besluitvorming uitdrukkelijk rekening te houden met onze opmerkingen. Vanzelfsprekend zijn wij beschikbaar voor het verschaffen van een nadere (mondelinge) toelichting.

Hoogachtend,

w.g.

[redacted]

Algemeen directeur